

Referat despre A treia teapa de Marin Sorescu - prima parte

De fapt, A treia teapa a fost scrisa inaintea piesei Raceala, ca prima parte a unei trilogii (sau, deocamdata, dialogii). Ca si in Raceala, Marin Sorescu nu confunda reconstituirea fabulistica a unor evenimente cu istoria, urmarind mai ales filosofia istoriei, exprimariduse - cum s-ar zice - prin istorie, intr-un fel, dramaturgul reia motivul "jertfei zidirii": teapa - prezenta aproape permanent in scena - sugereaza jertfa imanenta, ideea de sacrificiu, ca si in zidirea Mesterului Manole. Ea ii poarta pe cei doi sacrificati arbitrar, chiar cinic - Turcu si Romanul - dar si pe cei care-si asuma deliberat, constient martirizant acest rol - ca Vlad Tepes - in ipostaza tragica a unui ideal moral precumpanitor.

S-a spus, pe buna dreptate, ca A treia teapa este o tragedie filosofica, existentiala si politica, pastrand un substrat comic nelipsit, propriu scrisului sorescian. Aceasta tenta amuzanta care nuanteaza tragicul, porneste nu atat din situatiile textului, ci din tendinta autorului de a-si alia spectatorii in deslusirea evenimentelor si a implicatiilor lor, de a apela la experienta lor de viata. Comicul e de natura analogica, mai totdeauna amar si ca o alegorie de limbaj, astfel ca nu diminueaza cu nimic substanta tragica fundamentala a piesei.

Dramaturgul nu reconstituie, nu repovesteste si nu istorizeaza faptele domniei lui Tepes, ci relateaza in maniera populara dar intr-o retranscriere carturareasca momentele dominante ale patimei justitiare si aspiratiei spre libertate a voievodului cu vocatia jertfei, in acelasi timp "crud pana la durere", "fioros din intelepciune", dar drept totdeauna, ca in cea mai desavarsita etica populara Epoca si biografia lui Tepes il intereseaza pe dramaturg doar ca substanta de meditatie asupra conditiei, prin excelenta tragica a eroului. Cruzimea sa este urmarita ca o drama a unei ambiguitati, justificata atat prin ratiunile superioare de stat cat si prin motive care tin de o autoritate monarhica absoluta nicidecum de o comprehensiune individuala.

E adevarat ca sperantele pot proiecta un Tepes crud prin natura si predestinare; in fapt domnitorul este un obsedat de nevoia asanarii morale, a indepartarii tuturor pericolelor care ameninta tara "dinauntru": "Cat va mai fi o curva in tara asta - isi explica sentinta cruda aplicata unei femei pacatoase - turcii vor fi ispititi sa dea buzna!" Tot astfel, trimisilor turci pentru ridicarea birului le ofera in loc de copii, ciungi, ologi si orbi, pe care-i aduna la o pomana. Gestul lui are o explicatie: pe langa actele de tradare la orice pas, ologii "circula pe sub Justele femeilor", ciungii fura pana si cupele de la cismele, iar milogii sunt oricand gata sa treaca de partea dusmanului. Intr-o atare lume feroce trebuie facuta ordine prin infricosare si prin masuri exemplare.